

Залита кров'ю дівчина волочить ноги в темряву. Її розтріпаний одяг висить на юному тілі, відкриваючи чималі ділянки блідої плоті. Черевик злетів, стопа кровить. Вона в агонії, але біль став несуттєвим, його витіснили інші страждання. Її обличчя — це маска жаху, її серце — барабан, її дихання — панічне хекання лисиці, що забилася до нори.

Нічну тишу порушує низьке гудіння. Літак? Витерши кров з очей, дівчина дивиться на небо й бачить самі лише зорі. Гудіння гучнішає й нижчає. Автівка перемкнула передачу? Невже вона дісталася головної дороги? Серце підскакує, і звідкись, із глибини нутра, вона видобуває енергію, щоб побігти.

Вона швидше відчуває, аніж бачить світло позаду. Відчуває, як її постать висвітило з темряви, розуміє, що машина наближається ззаду. Їде від ферми. Дівчина розвертається.

Ще не побачивши, знає, що він її знайшов. Ще не побачивши, знає, що над кермом його обличчя. Вона вклякає. Мить вагається, тоді кидається геть із дороги й біжить у канаву, перелазить дерев'яну огорожу. Видряпується на прилегле поле і мчить наосліп, падає, підводиться, не видаючи ані звуку. Чим їй зарадять крики?

Уніймавши її, він хапає повні жмені її волосся й валить на землю. Вона відчуває його дихання. Знає, що він збирається з нею зробити. Знає, що чекає на неї, тому що вже бачила, як він зробив це з її подругою, як жорстоко він...

— Ой, та заради бога, — пробурмотіла вголос Ірен. Вона лунко загорнула книжку й пожбурила її на купку з речами на благодійність. — Ох же ж і маячня.

1

У Лориній голові заговорила Дейдра. «Твоя проблема в тім, Лоро, — казала вона, — що ти завжди робиш невдалий вибір».

До всирачки правдиво, Дейдро. Лора не очікувала від себе таких слів і навіть думок, але там, у ванній, де вона стояла й нестримно трусилася, поки з порізу на руці мірними поштовхами виступала жива кров, вона мала визнати, що уявна Дейдра влучила в яблучко. Лора схилилася вперед, притулившись лобом до дзеркала, щоб не доводилося глядіти собі в обличчя, але дивитися вниз було ще гірше, тому що так вона бачила, як з неї висотується кров, і від цього їй стало млосно, ніби от-от знудить. Стільки крові. Поріз був глибшим, ніж вона думала, треба негайно їхати до лікарні. Вона нізащо не поїде до лікарні.

Невдалий вибір.

Коли потік крові нарешті ніби сповільнився, Лора зняла футболку й кинула її на підлогу, вилізла з джинсів, скинула трусики, вибралася зі станика й різко вдихнула крізь зуби, коли металева застібка шкрябнула по рані, а тоді прошипіла: «Падло! Падло! Вsrane падло».

Станик вона теж кинула на підлогу, залізла у ванну й увімкнула душ, а тоді стояла й тремтіла під чахлою цівкою палючої води (її душ пропонував на вибір або

дуже гарячу, або дуже холодну — нічого помірною). Вона поводила пучками побабчених пальців по білих, мов кістка, прекрасних шрамах: на стегні спереду, збоку, на плечі, на потилиці. «Ось я, — тихо мовила до себе. — Ось я».

Пізніше, сидючи на потворній сірій дерматиновій канапі у вітальні, обкрутивши руку сувоями туалетного паперу, а решту тіла — затертим рушником, Лора зателефонувала матері. Дзвінок переадресувався на голосову пошту, і вона його урвала. Нема сенсу витратити гроші. Потім зателефонувала батькові.

— Усе гаразд, курчатку?

Вона чула на фоні шум, «Радіо 5».

— Тату. — Відчула, як до горла підступає кавалок, і ковтнула його.

— Ти як?

— Тату, ти можеш приїхати? Я... ніч випала погана, і я подумала, чи міг би ти просто приїхати ненадовго? Я знаю, що тобі далеченько, але я...

— *Ні, Філіпе*, — кризь стиснуті зуби прошипіла на фоні Дейдра. — *У нас бридж*.

— Тату? Ти можеш вимкнути гучний зв'язок?

— Серденько, я...

— Серйозно, можеш вимкнути? Я не хочу чути її голосу, мені від нього хочеться спалити щось...

— Не треба так, Лоро...

— Забудь, тату, це неважливо.

— Ти впевнена?

Ні! не впевнена! ні! до всирачки не впевнена.

— Так, упевнена. Все гаразд. У мене все буде гаразд.

Дорогою до спальні вона наступила на куртку, яку впустила в коридорі, коли квапилася до ванної. Нахилилася й підняла її. Рукав розірваний, годинник Деніела

досі в кишені. Вона витягла годинник, перевернула його, натягла собі на руку. Туалетний папір на передпліччі розцвів багрянцем, кінцівка легенько пульсувала в ритмі крові, яка знову виточувалася з неї. Голова паморочилася. У ванній вкинула годинник у раковину, зірвала папір, впустила рушник на підлогу. Знову залізла в душ.

Шкрябаючи ножицями під нігтями, вона дивилася на рожеву водичку, що текла під ноги. Заплющила очі. Прислухалася до питання Деніела: «Що з тобою не так?» І до голосу Дейдри: «Ні, Філіпе, у нас бридж», і до власного: «Спалити щось. Спалити. Спалити! Спалити! Спалити!».

2

Кожну другу неділю Міріам чистила туалет. Їй доводилося витягати (завжди дивовижно й неприємно важку) касету з невеличкого туалету на кормі корабля, проносити її через каюту, виносити на бечівник, а звідти долати повну сотню метрів до туалетного вузла, де вивернути відходи в основний туалет і змити, а касету виполоскати від залишків. Це один з не дуже ідилічних аспектів життя на канальному кораблі й робота, яку вона любила виконувати рано, коли навколо нікого не було. Це ж так непристойно — переносити власне лайно серед незнайомих, собачників на прогулянці й бігунів.

Вона вийшла на задню палубу й перевіряла, чи дорога чиста, тобто чи нема на шляху перешкод, велосипедів чи пляшок (люди бувають украй антисоціальними, особливо пізно вночі в суботу). Ранок видався ясний і холодний як на березень, хоч білі бруньки на лискучих молодих гілках платанів і беріз натякали на весну.

Холодно як на березень, але вона помітила, що двері в каюту на сусідньому канальному кораблі були відчинені, так само, як і минулого вечора. Дивно. До того ж вона вже раніше збиралася поговорити з жителем того корабля, молодим парубком, про те, що він тут надто затримався. Він стояв пришвартований уже шістнадцять

днів, на два повні дні довше, ніж було дозволено, і жінка збиралася заговорити з ним про те, що час уже рухатися далі, хоч це й не її робота, не її відповідальність, але вона, на відміну від більшості, була в цих місцях постійною жителькою, що робило її особливо чутливою до підтримки суспільного порядку.

Принаймні так відповіла Міріам детективу Баркеро-ві, коли той пізніше спитав, що змусило її подивитися. Детектив сидів навпроти, його коліна мало не торкалися її, плечі стиснулися, а спина зігнулась. Канальний корабель — не надто комфортне середовище для високих людей, а детектив виявився дуже високим чоловіком, зі схожою на більярдний биток головою і занепокоєним виразом обличчя, ніби сьогодні планував займатися чимось іншим, і то веселішим — наприклад, гуляти з дітьми в парку, — а тепер опинився тут з нею і геть цьому не радів.

— Ви чогось торкалися? — спитав він.

Чи торкалася вона чогось? Міріам заплющила очі. Вона побачила себе, коли акуратно стукала у вікно біло-блакитного корабля. Тоді чекала відповіді: голосу, руху завіски. Не дочекавшись жодного відгуку, вона схилилася вниз, але її спробу зазирнути всередину перепинили об'єднані зусилля сітчастої завіски й приблизно десятирічних покладів міського й річкового бруду на склі. Вона постукала ще раз, а тоді, почекавши хвилинку, піднялася на задню палубу. Погукала: «Агов? Є хто вдома?»

Вона побачила себе, коли дуже обережно потягла на себе двері каюти, коли вловила легенький запах, м'ясистий аромат заліза, який пробуджував голод. «Агов?» Прочинивши двері повністю, вона спустилася кількома

сходінками до каюти, і її останнє «агов» застрягло в горлі, коли увібрала очима картину: хлопець — насправді не хлопець, а юнак — лежав на підлозі, скрізь навколо кров, а на його горлі вирізана широка усмішка.

Вона побачила, як похитнулася на ногах, затулила долонею рота, якусь розтягнуту мить нахилилася вперед, сягнула рукою, вхопилася долонею за стільницю. *О боже.*

— Я торкнулася стільниці, — сказала вона детективові. — Думаю, що взялася за неї коло входу, ліворуч від дверей. Я побачила його й подумала... ну, відчула... нудоту. — Її обличчя почервоніло. — Але мене не знудило, то пізніше. Надворі... Пробачте, я...

— Не переймайтеся через це. І що ви зробили потім? Ви побачили тіло, сперлися на стільницю?..

Її вразив той запах. Під кров'ю, під тими калюжами крові було щось інше, щось давніше — солодке й зіпсоване, наче лілії, які залишили у вазі довше, ніж треба. Той запах і його вигляд — невідпорно прекрасне мертве обличчя, посклянілі очі, обрамлені довгими віями, пухкі губи, що відкривали рівні білі зуби. Його тулуб, долоні, спотворені кров'ю руки. Зігнуті пальці лежали на підлозі, ніби він тримався за неї. Коли вона розвернулася, щоб вийти, її погляд зачепився за предмет на підлозі, який не мав би там лежати, — за срібний виблиск, загрузлий у липкій почорнілій крові.

Вона зіпнулася вгору східцями й вийшла з каюти, ковтаючи ротом повітря й давлячись ним. Виблювавши на бечівник, вона втерла рота й вигукнула: «Поможіть! Хто-небудь, викличте поліцію!» Але тоді було ще ледь-ледь за пів на восьму недільного ранку, і навколо жодної душі. На бечівнику ніщо не рухалося, на ближчих дорогах теж було тихо, жодних звуків, крім гудіння генератора

й сварок водяних курочок, які м'яко розносилися над водою. Глянувши вгору, на місток через канал, вона подумала, чи не побачила там когось на коротку мить, але тоді це відчуття зникло, і вона лишилася сама, паралізована обіймами страху.

— Я вийшла, — сказала Міріам детективу. — Одразу повернулася на корабель і... Зателефонувала в поліцію. Мене знудило, я побігла на корабель і зателефонувала в поліцію.

— Гаразд, гаразд.

Коли вона підвела на нього погляд, він роздивлявся приміщення, вбирив у себе крихітну охайну каюту, книжки над раковиною («Готуємо в одному казані», «Новий підхід до овочів»), приправи на підвіконні, базилік і коріандр у пластикових контейнерах, розмарин зі здерев'янілими гілками в блакитному емальованому горщику. Він глянув на книжкові полиці, повні м'яких палітурок, на запилюжений спатифілум над ними, на обрамлену світлину непоказної пари, яка стояла обабіч ширококостої дитини. «Ви живете тут самі?» — спитав, але насправді то було не питання. Вона знала, що він собі думав: гладка стара діва, що обіймає дерева, в'яже, робить домашній йогурт і визирає з-за фіранок. Пхає носа у все, що бачить. Міріам знала, як сприймають її люди.

— А ви... зазвичай знайомитеся з вашими... сусідами? Ви вважаєте їх сусідами? Навряд чи, бо вони ж стоять тут не більш як кілька тижнів?

Міріам знизала плечима.

— Дехто прибуває регулярно, у них є певні місця, ділянки води, де вони люблять зупинятися, тож з ними, бува, зазнайомишся. Якщо хочеться. Можна триматися осторонь, як роблю я.

Детектив нічого не сказав, а просто глянув на неї без жодних емоцій. Вона усвідомила, що він намагається її вирахувати, бо не вірив їй на слово й не обов'язково довіряв її розповіді.

— А він? Той, кого ви знайшли вранці?

Міріам похитала головою.

— Я його не знала. Бачила кілька разів, обмінялися... ну, навіть не люб'язностями, а... Я сказала «добридень», чи «доброго ранку», чи якимось так, а він відповів. Ото й усе.

(*Не зовсім усе: відтоді, як він пришвартувався, вона справді бачила його кілька разів і зразу розпізнала в ньому аматора. На баржі панував безлад — фарба лущилася, перекриття поіржавіли, димар перекосило, — а сам хлопець був надто чистим для життя на каналах. Чистий одяг, білі зуби, жодного пірсингу й татування. Принаймні на видноті. Ефектний юнак, доволі високий, чорнявий, темноокий, обличчя — самі кути й площини. Побачивши його вперше, вона сказала «доброго ранку», а він глянув на неї й усміхнувся так, що у неї все волосся на потилиці настовбурчилося).*

Тоді вона помітила дещо, хоч і не збиралася розповідати про це детективу. «Зустрівши його вперше, я відчула щось дивне...» Він подумає, що вона навіжена. Хай там як, тепер вона усвідомила те, що тоді побачила й відчула. То було не передчуття лихого й не якась інша дурня. Вона його *впізнала*.

У цьому була певна можливість. Вона вперше подумала про це, коли усвідомила, що то за хлопець, але тоді ще не знала, як із цього скористатися. Але тепер, коли він уже мертвий, їй здалося, що цьому судилося статися. Сприятлива нагода.

— Місіс Льюїс? — детектив Баркер про щось питав.

— Міз, — сказала Міріам.

Він на мить заплющив очі.

— Міз Льюїс. Ви не пам'ятаєте, чи не бачили його з кимось? Може, він з кимось розмовляв?

Вона повагалася й кивнула.

— У нього була гостя. Мабуть, разів зо два. Звісно, до нього могли приходити й інші гості, але я бачила тільки одну. Старша за нього жінка, ближча до мого віку, десь за п'ятдесят. Сріблясто-сиве волосся, дуже коротка зачіска. Худа така, думаю, доволі висока, десь метр сімдесят або й сімдесят п'ять, кутасте обличчя...

Баркер здійняв брову.

— А ви добре її роздивилися.

Міріам знову низала плечима.

— Ну, так. Я доволі спостережлива. Придивляюся до навколишнього. — Можна й зіграти на його упередженнях. — Але таку жінку я б помітила й без того, вона сильно впадає у вічі. Зачіска, одяг... вона мала *дорогий* вигляд.

Детектив знову кивав і все записував. Міріам була впевнена, що той швидко з'ясує, про кого вона говорить.

Щойно детектив пішов, полісмени обгородили бечівник між Де Бовуа й Шепертоном, відігнавши далі всі кораблі, крім його — місця злочину — і її. Спочатку вони намагалися вмовити її піти кудись, але вона прямо заявила, що йти їй нікуди. Де вони зможуть її поселити? Полісмен у формі, з яким вона розмовляла — молодий, з писклявим голосом, прищавий, — наче збентежився через це перекладання відповідальності з її плечей на його. Він глянув і на небо, і у води каналу, і знову на неї — на цю невисоку гладку невинну жінку середнього віку —

і піддався. Поговорив з кимось по рації, а тоді повернувся повідомити їй, що можна лишатися.

— Можете заходити й виходити з вашого... гм... житла, — сказав він, — але отуди близько не підходьте.

Того дня Міріам сиділа на задній палубі свого корабля під млявими променями й насолоджувалася незвичною тишею перекритого каналу. Натягнувши ковдру на плечі, вона поставила біля ліктя чашку чаю і стежила, як полісмени й фахівці з дослідження місця злочину метушаться тут і там, приводять собак, викликають човни, обшукують бечівник і прилеглу траву, чимось шурують у мутній воді.

Якщо зважити на початок дня, то, подумавши про нові можливості, що відкрилися перед нею, вона відчула дивний спокій, майже оптимізм. У кишені кардигана жінка крутила досі липкий від крові маленький ключ — підбрала його з підлоги на тому кораблі. Вона приховала існування цього ключа від детектива, навіть по-справжньому не задумавшись про те, чому так зробила.

Інстинкт.

Вона побачила ключ, як він виблискував коло тіла того хлопця. Одягнений на дерев'яне кільце у формі пташки. Вона зразу його впізнала, бо бачила пристебнутим до пояса джинсів, які носила Лора з пральні. Скажена Лора, як її називали. Міріам вона завжди здавалася доволі дружньою і зовсім не скаженою. Лора, яку Міріам бачила — здається, трохи напідпитку, — коли вона прибула до того обдертого кораблика в обіймах убитого вродливого хлопця — коли, дні два тому? Три? Міріам гляне в блокноті, де записувала всілякі цікаві появи й візити.

Десь при заході сонця Міріам побачила, як виносили тіло — вгору східцями й на суходіл, де вже чекала машина.

Коли вони проминали її, вона підвелася, з поваги схилила голову і промовила тихе й позбавлене віри «Іди з Богом».

Вона також прошепотіла «дякую». Пришвартувавшись поряд, а тоді давши себе жорстоко вбити, Деніел Сазерленд подарував Міріам нагоду, яку вона просто не могла пропустити: нагоду помститися за ту шкоду, якої їй завдали.

Лишившись на самоті й мимохить трохи злякавшись темряви й незвичної тиші, вона зайшла до каюти, грюкнула засувом і клацнула замком на дверях. Витягла з кишені Лориного ключа й поклала до дерев'яної шкатулки з дрібничками, яка стояла на верхній книжковій полиці. У четвер у неї день прання. Тоді й віддасть Лорі ключ.

Або не віддасть.

Ніхто ж не знає, що може згодитися в майбутньому, чи не так?